MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 3: Skandale, zamachy i medialna walka o władzę

Tematyka

Program dotyczy skandali mających miejsce w sferze politycznej, ich anatomii i konsekwencji, zwłaszcza wyborczych.

Program podzielony jest na trzy części, z których każda poświęcona jest innemu wymiarowi skandali w świecie polityki. Pierwsza część dotyczy skandali obyczajowych i osobistych mających wpływ na kampanie wyborcze oraz kariery polityczne osób w nie uwikłanych, druga zamachów na życie osób publicznych mających powiązania z kampaniami wyborczymi natomiast trzecia wydarzeń zewnętrznych mających wpływ na kontekst kampanii wyborczych.

Program może być wykorzystywany podczas omawiania kwestii związanych z marketingiem politycznym, PR jak również wybranych zagadnień z zakresu historii najnowszej.

!

Wykorzystaj w przygotowaniu swoich wykładów lub lekcji szkolnych poniższe propozycje oraz program:

- cały odcinek: https://youtu.be/7_KZIjxaOkY
- zwiastun programu: https://youtu.be/U54s-iOQVNc

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 3: Skandale, zamachy i medialna walka o władzę

ZAGADNIENIA WSTĘPNE

1. Propozycja rozpoczęcia zajęć od luźnej dyskusji nad tym, czym jest skandal (na razie jeszcze nie w polityce).
2. Podział uczestników zajęć na grupy i przydzielenie im za zadanie wypisanie 5 cech, które łączą się ze słowem skandal. (ok. 10 min.)
3. Prowadzący może dokonać wprowadzenia dotyczącego tego, jakie czynniki mają wpływ na pozycję polityczną poszczególnych polityków i partii politycznych. Sugeruje się omówić takie kwestie jak programy polityczne, kwestie osobowości, sytuacja gospodarcza, konstrukcja systemu politycznego, kwestie polityki wizerunkowej. Pytanie: Jakie miejsce w polityce mają skandale?

   Próba zdefiniowania czym jest skandal w polityce. Uczestnicy zajęć podają różne propozycje.
4. Prowadzący zwraca uwagę na różne możliwe typologie skandali, np.:
   - obyczajowe (w tym seksualne),
   - finansowe (korupcja, bogacenie się podczas sprawowania urzędu, korzyści po opuszczeniu urzędu),
   - związane z nadużywaniem pozycji do osiągania jeszcze lepszej pozycji politycznej (np. partia rządząca wykorzystuje nielegalnie aparat państwowy do walki z opozycją),
   - związane z wykorzystaniem pozycji politycznej do tuszowania innych skandali (przykład tzw. Afery Watergate, podczas której poważanymi zarzutami pod adresem prezydenta Richarda Nixona było właśnie to, że jego ludzie starali się naciskać na organy państwa, aby zatuszować śledztwo w niewygodnej dla prezydenta sprawie).

ZAGADNIENIA WSTĘPNE

5. Czy skandale mogą mieć w polityce pozytywną funkcję z punktu widzenia osoby uwikłanej?

Podpowiedź dla prowadzącego:

- mały skandal może odciągnąć uwagę od poważniejszych kwestii,
- kontrolowane „małe skandale" mogą uodpornić polityka na krytykę (casus Donalda Trumpa),
- skandal (gdy jest kontrolowany i odpowiednio spreparowany jeśli chodzi o odbiór przez pożądaną grupę docelową) może ukształtować wizerunek polityka/kandydata jako osoby np. barwnej, nietuzinkowej, łamiącej zasady w imię jakiegoś dobra, antysystemowej, a czasami, gdy wymaga tego dobór grupy docelowej, również na przykład rasistowskiej czy szowinistycznej.

6. Praca w grupach: wymyślić sytuację, w której preparujemy skandal aby osiągnąć pozytywny rezultat. Uczestnicy winni przedstawić, jaki pozytywny efekt można dzięki danej sytuacji osiągnąć.

Część 1/3: Skandale

Wstęp do pierwszej części programu. Wprowadzenie sugerujące, że skandale są obecne w polityce od jej zarania i bardzo często wiążą się procesem wyborczym.

Emisja pierwszej części programu: **(0:00 - 15:56)**

1. Zagadnienia do dyskusji po emisji pierwszej części programu:

- Dlaczego premier Boris Johnson musiał zrezygnować ze stanowiska? Czy wiązało się to z jakimiś skandalami czy też być może ze splotem różnych okoliczności?
- Dlaczego potrzeba było aż tylu skandali aby Boris Johnson zdecydował się ustąpić?

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 3: Skandale, zamachy i medialna walka o władzę

1.

- Dlaczego w przypadku amerykańskiej kampanii prezydenckiej z 1828 roku mieliśmy do czynienia z tak zaciekłymi wzajemnymi oskarżeniami i co to nam mówi o tendencjach w marketingu wyborczym?
- Jaki ciekawy zabieg marketingowy został użyty przez Richarda Nixona podczas tzw. „Checkers speech”? Jak to zadziałało?

2. Pytania o fakty i ciekawostki:

- Pytanie do uczestników zajęć: proszę wymienić skandale czy też nieprawidłowości, w które uwikłany był Boris Johnson?

  Odpowiedź: np. tzw. Partygate, afera Chrisa Pinchera (bliskiego współpracownika Johnsona oskarżonego o molestowanie seksualne), nieuzasadnienie duże sumy wydane z pieniędzy publicznych na rearanżację mieszkania Borisa Johnsona, skorzystanie z darmowych wakacji fundowanych przez osobę prywatną (Davida Rossa), spotkanie z byłym agentem KGB Alexandrem Lebedevem, afera lobbingowa współpracownika (Owena Patersona)
- Pytanie do uczestników: proszę wymienić kwestie (mające znamiona skandali), które w kampanii z 1828 roku zarzucali sobie nawzajem John Quincy Adams i Andrew Jackson.

  Podpowiedź dla prowadzącego: Na przykład Jackson oskarżany o zabójstwa (albo o spowodowanie śmierci), jego żona oskarżana o bigamię. Adams oskarżany o sutenerstwo (gdy był przedstawicielem dyplomatycznym w Rosji) o zakup stołu bilardowego do Białego Domu na koszt podatników.
- Pytanie do uczestników: co to były tzw. coffin handbills i dlaczego się tak nazywały?
- Pytanie do uczestników: o co oskarżany był Richard Nixon jako kandydat na wiceprezydenta w kampanii wyborczej z 1952 roku?
- Pytanie do uczestników: jaka afera pogrążyła karierę polityczną Richarda Nixona?

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 3: Skandale, zamachy i medialna walka o władzę

Część 2/3:
Zamachy

Wstęp do drugiej części programu. Wprowadzenie dotyczące tego, że w polityce, gdzie stawka jest bardzo duża, niejednokrotnie dochodzi do eskalacji przemocy fizycznej, zamachów, morderstw. Można nawiązać do jakichś ikonicznych przykładów z historii – np. zabójstwo Juliusza Cezara.

Emisja drugiej części programu: **(15:57 - 30:37)**

1. Zagadnienia do dyskusji po obejrzeniu drugiej części programu:

- Jak zachowanie Teodora Roosevelta tuż po zamachu może być interpretowane z punktu widzenia marketingu politycznego?
- Jaką narrację można zastosować w przypadku zamachu na życie polityków, aby zbić na tym kapitał polityczny?
- Co przyczyniło się do zamachu na Indirę Gandhi? Jakie znaczenie miały tu mające odbyć się w tamtym roku wybory?
- Dlaczego do zamachów na życie polityków dochodzi podczas kampanii wyborczych? Czy to jest wpisane w naturę kampanii, czy też da się zminimalizować niebezpieczeństwo?
- Co, z punktu widzenia rywalizacji politycznej, dał prezydentowi Erdoganowi zamach na rosyjskiego ambasadora w Turcji Andrieja Karłowa? Jaki jest potencjał do wykorzystywania podobnych wydarzeń we współczesnej polityce?

2. Pytania dla uczestników – dotyczące faktów i ciekawostek:

- Co uchroniło Teodora Roosevelta podczas zamachu na jego życie w 1912 roku?

- Dlaczego Teodor Roosevelt nie miał szans w wyborach?
- Kto dokonał zabójstwa Indiry Gandhi?
- Kto dokonał zabójstwa Rajiva Gandhiego?
- Co to jest tzw. Złota Świątynia w indyjskim mieście Amritsar i jaki ma ona związek z zabójstwem Indiry Gandhi?
- Dlaczego Indira Gandhi, mimo oczywistego zagrożenia, zdecydowała się zatrudnić sikhijskich ochroniarzy?
- Jaki był cel istnienia i działania „Tamilskich Tygrysów”?
- Komu prezydent Erdogan przypisał odpowiedzialność za zabójstwo Andrieja Karłowa?
- Jakim siłom politycznym przypisuje się rolę w zamachu na Mustafę Al-Kadhimiego w 2021 roku?
- Jakie były motywacje zabójcy Shinzo Abe?

Część 3/3:
Kampanie negatywne

Wstęp do trzeciej części programu. Wprowadzenie dotyczące tego, że we współczesnym, zglobalizowanym świecie wszelkiego rodzaju wydarzenia, zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne, mogą mieć konsekwencje dla procesu politycznego i wyborczego. Część ta zawiera również ogólne podsumowanie dotyczące anatomii skandalu w polityce.

Emisja trzeciej części programu: **(30:38 - 44:43)**

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 3: Skandale, zamachy i medialna walka o władzę

1. Zagadnienia do dyskusji po trzeciej części programu:

- Jak globalizacja wpływa na to, że polityka staje się mniej przewidywalna?
- Jakie znaczenie dla współczesnej polityki, a zwłaszcza kampanii wyborczych mają tzw. teorie spiskowe?
- Czy kampanie negatywne przeciw politykom muszą opierać się na faktach? Jeżeli tak to dlaczego? Jeżeli nie to dlaczego?
- Jak samobójstwa oraz tajemnicze śmierci mogą być wykorzystywane politycznie?
- Na czym polega mechanizm dewaluowania się skandali? Czy możliwe jest, że polityk uodporni się na oskarżenia?
- Jakie okoliczności sprawiają, że skandal znajduje korzystny grunt? Inaczej to ujmując – timing skandalu.
- Od czego zależy czy coś uznamy za okoliczności skandaliczne czy też nie?

2. Pytania dla uczestników – dotyczące faktów i ciekawostek:

- Co to był tzw. kryzys zakładników w Iranie oraz jaki miał wpływ na amerykańską politykę?
- Co to była operacja „Orli Szpon”?
- Dlaczego, wedle jednej z teorii, Iran zwlekał z uwolnieniem zakładników do czasu po wyborach w USA?
- Jaki wpływ na rezultat wyborów w Nikaragui w 1990 roku, kiedy to odsunięto od władzy sandinistów, miała wcześniejsza inwazja USA na Panamę?
- Co oznacza „Clinton crazies”?
- Jaka była geneza tzw. masakry w Waco? Jaki udział w tym wydarzeniu przeciwnicy polityczni przypisywali Clintonom?

PODSUMOWANIE

1. Słownik postaci i terminów:

Boris Johnson – polityk brytyjski. Sprawował m.in. funkcje: burmistrz Londynu (2008-2016), minister spraw zagranicznych (2016-2018), premier (2019-2022).

Chris Pincher – brytyjski polityk partii konserwatywnej piastujący w przeszłości liczne funkcje rządowo-parlamentarne (m.in. minister ds. europejskich i amerykańskich; Deputy Chief Whip). Skandale obyczajowe z jego udziałem stały się jednym z głównych powodów podania się premiera Borisa Johnsona do dymisji w 2022 r.

Partygate – skandal polityczny w Wielkiej Brytanii związany z uwikłaniem czołowych polityków rządzącej Partii Konserwatywnej w organizowanie i udział w przyjęciach, podczas obowiązywania obostrzeń okołocovidowych w ramach tzw. Narodowego Lockdownu, które to obostrzenia zakazywały takich aktywności.

John Quincy Adams – Prezydent Stanów Zjednoczonych w latach 1825-1829.

Andrew Jackson – Prezydent Stanów Zjednoczonych w latach 1829-1837.

Checkers speech – wygłoszone przez Richarda Nixona w 1952 roku przemówienie telewizyjne będące odpowiedzią na oskarżenia kierowane pod jego adresem, a zarzucające mu sprzeniewierzenie publicznych pieniędzy i działania korupcyjne. Potoczna nazwa wzięła się od psa wabiącego się Checkers, którego rodzina Nixona otrzymała jako prezent od jednego z sympatyków, i o którym Richard Nixon wspominał w tym przemówieniu.

Mun Jae-in – Prezydent Republiki Korei (Korei Południowej) w latach 2017-2022.

Kim Dzong Un – Przywódca Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej (Korei Północnej) od 2011 roku.

Watergate – skandal polityczny w Stanach Zjednoczonych w latach 1972-1974, którego podstawą stały się nielegalne działania najbliższego otoczenia prezydenta Richarda Nixona wycelowane w polityków konkurencyjnej Partii Demokratycznej. W skutek ujawnieniu afery, a zwłaszcza domniemanego zaangażowania samego prezydenta, Richard Nixon podał się do dymisji.

Bill Clinton – Prezydent Stanów Zjednoczonych w latach 1993-2001.

Teodor Roosevelt – Prezydent Stanów Zjednoczonych w latach 1901-1909.

John Flammang Schrank – zamachowiec, który w 1912 roku próbował zastrzelić kandydującego na urząd prezydenta Teodora Roosevelta.

Indira Gandhi – indyjska polityk związana z Indyjskim Kongresem Ludowym, wieloletnia (od lat 60-tych do 80-tych) premier Indii. Zginęła w zamachu w 1984 roku.

Sikhowie – osoby związane z religią nazywaną sikhizmem (będącym swoistego rodzaju syntezą islamu i hinduizmu), zamieszkujące głównie obszar Indii.

Rajiv Gandhi – indyjski polityk, premier Indii w latach 1984-1987. Zginął w 1991 roku w zamachu zorganizowanym przez organizację „Tamilskie Tygrysy".

Tamilskie Tygrysy – organizacja tamilska działająca od 1976 roku, dążąca do utworzenia w północnej części Sri Lanki (Cejlonu) niepodległego państwa – Ilamu.

Andriej Karłow – rosyjski dyplomata, ambasador Rosji w Turcji. Zabity w zamachu w Ankarze w 2016 roku.

Mustafa Al-Kadhimi – premier Iraku od 2020 roku.

Shinzō Abe – japoński polityk, premier w latach 2006-2007 oraz 2012-2020. Związany z Partią Liberalno-Demokratyczną. Zginął w zamachu w Narze w 2022 roku.

Jimmie Carter – Prezydent Stanów Zjednoczonych w latach 1977-1981.

Operacja Orli Szpon – kryptonim nieudanej, mającej miejsce w 1980 roku operacji wojskowej sił specjalnych USA, mającej na celu odbicie zakładników amerykańskich przetrzymywanych w ambasadzie USA w Teheranie.

Sandiniści – członkowie i zwolennicy Sandinistowskiego Frontu Wyzwolenia Narodowego – partii rządzącej w Nikaragui w latach 1979-1990 oraz ponownie po 2006 r.

Masakra w Waco – wydarzenia mające miejsce w Waco w Teksasie w 1993 roku, podczas których w wyniku szturmu dokonanego przez federalne i stanowe służby mundurowe na farmę będącą siedzibą sekty – Gałąź Dawida zginęły 82 osoby.

Vince Foster – amerykański prawnik i polityk, bliski przyjaciel Billa Clintona. Zginął śmiercią samobójczą w 1993 roku, niedługo po objęciu funkcji powierzonej mu przez Billa Clintona w Białym Domu.

Afera Whitewater – afera polityczna, mająca miejsce w Stanach Zjednoczonych w latach 90-tych dwudziestego wieku. Afera dotyczyła nieprawidłowości związanych z obrotem nieruchomościami w stanie Arkansas, z którymi to nieprawidłowościami przeciwnicy polityczni wiązali Billa i Hillary Clinton.

PODSUMOWANIE

Zalecana Literatura:

Najnowsza historia świata, tomy 1-4.
Red. A. Patek, J. Rydel, J.J. Węc,
Wydawnictwo literackie, 2008

B. Nyhan,
Scandal Potential: How Political Context and News Congestion Affect President's Vulnerability to Media Scandal.
British Journal of Political Science, 45(2), 435-466

K. Daniel,
Wykorzystanie skandalu do tworzenia wizerunku przez polityków, Athenaeum – Polskie Studia Politologiczne, vol. 49/2016

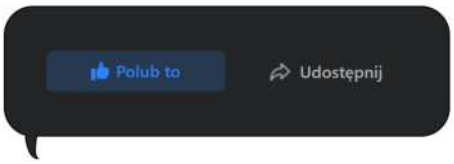
T. Płonkowski,
Obyczajowe skandale polityczne w Polsce – czy tabloidyzacja służy demokracji?, w „Media a społeczeństwo – współczesne problemy i wyzwania", red. K. Konarska, P. Urbaniak, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2019, s. 47 – 68.

J.B. Thompson,
Skandal polityczny. Władza i jawność w epoce medialnej.
Wydawnictwo Naukowe PWN, 2010

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 3: Skandale, zamachy i medialna walka o władzę

Korzystając z materiałów, nie zapomnij o subskrypcji kanału „**Historia dzieje się!**” na Youtube:
https://www.youtube.com/channel/UCsFKYGMlBdRQ4BtIkXQ-GGA/featured
(obok przycisku „subskrybuj” naciśnij też dzwoneczek, by dostawać informacje o nowych odcinkach)

Prosimy – zalajkuj profil Facebookowy „**Historia dzieje się!**” i daj znać innym, jeśli program Ci się podobał (udostępnij):
https://www.facebook.com/Historiadziejesie

Materiały dydaktyczne opracował: dr Konrad Oświecimski
Opracowanie graficzne: Joanna Zawadzka

Publikacja sfinansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa” nr projektu NdS/537149/2021/2022, kwota finansowania 873 080 zł (całkowita wartość projektu).

zespół kierujący projektu:
dr Paweł Nowakowski
dr Łukasz Burkiewicz
dr Konrad Oświecimski
mgr Tomasz Konturek

Fundacja Ignatianum